HALLA

SWEDISH PET FOOD

– EXPLORING SINCE 1928 –

Utfodring av jakthundar

BRA MAT TILLVERKAD I SVERIGE

Utfodring av jakthundar

Energi

Hundar som utför ett arbete behöver i regel mer energi än den genomsnittliga sällskapshunden. Det krävs energi för att röra sig, springa, tänka etc. Andra saker som påverkar energibehovet är temperatur (värme, kyla, fuktighet). Det krävs energi för att hålla värmen uppe om det är kallt och det krävs energi för att leda bort värme om det är varmt. Även terrängen hunden arbetar i, påverkar energibehovet. Lutningar kan både dubbla och trippla energibehovet beroende på hur branta de är. Det kan vara svårt att skatta hundens energibehov under ett arbete och därför är det extra viktigt att du som ägare/förare håller koll på din hunds hull så den håller sig på en hälsosam nivå och inte blir för tunn eller för tjock.
Det finns olika skolor för att beräkna energi i foder och för att beräkna hundars energibehov. På Halla Petfood har vi valt att använda oss av FEDIAFs (The European Pet Food Industry Federation) beräkningar som bygger på forskning och som uppdateras varje år. FEDIAF skattar energibehovet för en hund som rör sig mindre än 1 timme/dag till 95 kcal * kg0,75, Hundar som rör sig lågintensivt 1-3 timmar per dag förbrukar ca 110 kcal * $kg^{0,75}$, och hundar som rör sig högintensivt i 1-3 timmar per dag 125 kcal * $kg^{0,75}$. Ju mer hunden rör sig desto mer energi gör den av med. Arbetande hundar som rör sig 3-6 timmar per dag i hög aktivitet kan göra av med så mycket som 150-175 kcal * $kg^{0,75}$ per dag. Vad betyder då $kg^{0,75}$. Jo, det är hundens metaboliska vikt. Små hundar gör av med proportionellt mer energi i förhållande till sin vikt än stora hundar och därför använder man sig av den metaboliska vikten för att beräkna energibehovet.

Arbete	Energibehov
Koppelpromenad, < 1 tim/dag	95 kcal *$25^{0,75}$=**1 062 kcal/dag**
Lågintensivt, 1-3 tim/dag	110 kcal *$25^{0,75}$=**1 230 kcal/dag**
Högintensivt, 1-3 tim/dag	125 kcal *$25^{0,75}$=**1 398 kcal/dag**
Arbetande hundar, 3-6 tim/dag	150 kcal *$25^{0,75}$=**1 677 kcal/dag**
Arbetande hundar, 3-6 tim/dag	175 kcal *$25^{0,75}$=**1 957 kcal/dag**

En hund som väger 25 kg behöver således mellan 1 062-1 957 kcal/dag beroende på vilket arbete den utför. NRC 2006 räknar med att vuxna aktiva hundar behöver 132* $kg^{0,75}$ kcal/dag. För en hund på 25 kg motsvarar det 1476 kcal. NRC 2006 skattar energibehovet för jakthundar till 150-280 kcal * $kg^{0,75}$ kcal/dag. Det är dock viktigt att tänka på att när dessa hundar inte är i aktiv träning så sjunker energibehovet. Energibehovet påverkas av aktivitet och miljön hunden arbetar i. NRC 2006 skattar energibehovet något högre än FEDIAF.

Protein

Arbetande hundar har ett högre proteinbehov än den genomsnittlige sällskapshunden. Det behövs för att underhålla en högre muskelmassa och funktion men även som energisubstrat under medelintensivt långvarigt arbete. Hundar som jobbar medelintensivt under lång tid bör få minst 26 % av den omsättbara energin (OE) från protein för att undvika att musklerna bryts ner. Den ideala proteinmängden är inte fastställd än men studier visar t ex att slädhundars prestation och uthållighet främjas vid 28-32 % protein av OE.
Sprinthundar som greyhounds verkar däremot inte gynnas av höga proteinnivåer. Där har man sett bättre resultat med lägre proteinnivåer och högre kolhydratnivåer.
Proteinbehovet för optimal prestation hos jakthundar som arbetar vid måttlig intensitetsnivå uppskattas till 22-24 % av OE. I extrema miljöer eller längre arbetsperioder kan behovet ökas till 25-28 % protein av OE.

Fett

Under de första 20-30 minuterna i intensiv träning (sprint) är det primära energisubstratet kolhydrater och glykogen från musklerna. När träningen fortsätter efter det, i en mer lågintensiv form tas energin främst från fett och även proteinet börjar brytas ner för att bilda glukos och ge energi. Vid lägre intensitet 30-50 % av max är fett den primära energikällan men när intensiteten ökar och hamnar på 80-90 % av max (som är typiskt vid tex sprint) sker energiförsörjningen främst med glykogen från musklerna. Vältränade hundar kan utnyttja fett som energikälla i flera timmar vid en intensitet av 30-70 %. Glukos tar slut som energiförsörjning mycket tidigare. Det hjälper inte nämnvärt att kolhydratladda som det gör för människor.
Slädhundar som arbetar med en lägre intensitet i flera timmar/dagar har anpassat sig optimalt till fettoxidationen vilket har gjort att de ofta kan konsumera stora mängder fett i sin diet. De kan äta 60-70 % av OE i form av fett vilket gör att de kan använda fett som energi under flera dagar av kontinuerligt arbete för att spara på muskelglykogen.
Det är viktigt att tänka på att ökning av fett i en diet måste introduceras långsamt under 1-3 månader för att hunden ska kunna ta upp och utnyttja fettet på rätt sätt.

Kolhydrater

Kolhydrater i fodret tas upp som glukos av kroppen. Glukos är den snabbaste energiformen och den utnyttjas snabbt av både muskler och lever. En del organ som hjärnan är nästan helt beroende av glukos som energisubstrat. Kolhydrater i foder kan användas direkt som energi eller lagras in som energireserv i form av glykogen eller fett. Hundar klarar sig normalt utan kolhydrater eftersom de är duktiga på att omvandla fett och protein till glukos men det finns många fördelar med kolhydrater också. Snabba kolhydrater som lättlösligt socker tas upp snabbt och lätt i kroppen och kan vara bra efter ett träningspass för att fylla på glykogendepåer. Stärkelse är en lite mer komplicerad kolhydrat som kan vara olika lätt för hunden att bryta ner och ta upp beroende på vilken form det är. Fiber som är viktiga för att tarmen ska fungera på ett bra sätt är också en kolhydrat.
Kolhydrater från fodret och glykogen från musklerna är första energivalet för musklerna i kortare högintensivt arbete såsom sprint. Utförs däremot ett mer medelintensivt arbete under längre tid så använder musklerna mer energi från fett- och proteinmetabolism.

Fiber

Fiber är komplexa kolhydrater och de har stor betydelse för tarmhälsan. Det finns både lösliga fiber som är viktiga för tarmens bakterieflora och tarmceller och olösliga fiber som hjälper tarmens rörlighet så att avföringen inte fastnar utan rör sig mot ändtarmen i jämn takt. Olösliga fiber kan hämma smältbarheten på fodret och ger även mättnadskänsla vilket gör att de är en viktig komponent i viktreducering. De bör däremot inte överdoseras till hundar i hård träning som behöver äta mycket foder med hög smältbarhet för att kunna arbeta.
Lösliga fiber fungerar som mat för de goda bakterier som verkar i tarmen som olika probiotika, dessa bakterier kan bland annat motverka stressdiarré. Ju fler goda bakterier som finns i tarmen desto svårare är det för onda bakterier att växa. Därför är det viktigt att mata de goda tarmbakterierna med lösliga fiber så de växer och mår bra.
Det är viktigt att hundar får i sig både lösliga och olösliga fiber via fodret men än finns inte så mycket forskning som visar optimala koncentrationer i dieter till arbetande hundar.

Vitaminer och mineraler

Vitaminer och mineraler är viktiga komponenter i nästan alla kemiska reaktioner och transporter över cellmembran i energiutnyttjandet i kroppen och det är viktigt att dessa finns med i fodret. Motion/arbete ökar behovet eftersom alla processer jobbar snabbare för att omvandla näring till energi. Det är dock inte kartlagt hur mycket behovet ökar. Ett balanserat foder innehåller tillräckligt med vitaminer och mineraler för att täcka behovet för en normalt arbetande hund och eftersom ett ökande energibehov också medför ökat intag av fodret så menar man idag att en hårt arbetande hund som får ett balanserat helfoder täcker sina behov av vitaminer och mineraler även vid hårt arbete. Det man ska vara uppmärksam på är om man ger mycket tillskott vid sidan om helfodret. Då kan man riskera brister på vissa mineraler och vitaminer om man inte tar hänsyn till detta.

Att välja foder

Fundera på hur din hund jobbar när du ska välja foder. Välj ett foder med hög smältbarhet så att hunden lätt kan utnyttja näringen i fodret. Foder med sämre smältbarhet kan orsaka diarré om stora mängder foder passerar tunntarmen utan att smältas och tas upp.

Högintensiva kortare pass

Jobbar din hund kortare högintensiva pass bör du välja ett foder med 22-24 % protein av OE, 15-18 % av OE från fett och 30-50 % från kolhydrater. **Hallas Lamm & Ris, Kyckling & Ris, Standard, Prestation och Junior** ligger alla på en proteinnivå på mellan 22-23 % av OE från protein. Kolhydraterna ligger mellan 33-51 % av OE och fettet varierar från 28-44 % fett av OE. Alla fem ligger alltså lite högre i fett än rekommenderat så det gäller att vara uppmärksam så hundarna inte blir för feta.

Hundar som utför flera upprepande högintensiva korta pass (mindre än 20 minuter) som behöver påfyllning av energi kan gynnas av ett litet kolhydrattillskott omedelbart efter dessa intensiva pass. Detta rekommenderas främst om det är 2-3 timmar mellan passen. Om det är kortare tid mellan passen kan det istället orsaka kräkningar/uppstötningar.

Om hundarna ska arbeta hårt flera dagar i rad rekommenderas att man efter dagens sista pass ger en väldigt lättsmält kolhydratkälla inom 30 minuter efter avslutat pass. Det ger musklerna en bra chans att fylla på muskelglykogenet.

Medelintensiva långa pass

Under dessa pass använder hunden mer protein och fett som energikällor och man bör välja ett foder med 24-28 % av OE från protein, fettet kan med fördel ligga mellan 20-50 % av OE. Kolhydraterna bör vara lite lägre och bör ligga mellan 20-30 % av OE. Till dessa hundar rekommenderar vi **Halla Aktiv, Prestation, Elit, Junior och Original**. Dessa ligger mellan 23-27 % av energin från protein, 40-50 % från fett och 23-33 % från kolhydrat.

För att fylla på energin till dessa hundar rekommenderar en del att utfodra små mängder med ett snacks med mycket fett och protein var 4-6 timme under rast och vätskepauser.

Andra menar att även dessa hundar gynnas av en lättsmält kolhydratkälla inom 30 minuter efter avslutat pass. Speciellt för hundar som arbetar under flera timmar under en dag och sedan har en längre vila (mer än 8 timmar) innan de påbörjar sitt arbete igen.

Besök hallapetfood.se för mer information.

©2022 mars, Halla Petfood Sverige AB